

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรี ตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,693 ครัวเรือน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย, สิงหาคม 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 361 คน จาก 361 ครัวเรือน ได้มาโดยการคำนวณตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือ ขนาดของครัวเรือนตัวอย่างที่ควรสุ่ม

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของครัวเรือนทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) ในที่นี้

จะกำหนด .05

2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั้ง 10 หมู่บ้าน กำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ยามาเน่ คือ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{3,693}{1 + 3,693(0.05)^2} \\ &= 360.91 \text{ ครั้วเรือน} \end{aligned}$$

เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเต็มจำนวน ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 361 ครั้วเรือน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้หาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แยกตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน

2.2 การหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีจำนวนครั้วเรือนไม่เท่ากัน เพื่อให้การสุ่มกระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 10 หมู่บ้าน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างหัวหน้าครั้วเรือนหรือตัวแทนครั้วเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยกำหนดสัดส่วนตามหมู่บ้าน โดยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อหากลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านกับจำนวนครั้วเรือนทั้งหมดในเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย แล้วนำสัดส่วนที่ได้คูณด้วยจำนวนครั้วเรือนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน เช่น ตัวอย่างการหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ หมู่ที่ 1

$$\begin{aligned} &= \frac{\text{ครั้วเรือนหมู่ 1} \times \text{จำนวนครั้วเรือนกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนครั้วเรือนทั้งหมด}} \\ &= \frac{526 \times 361}{3,693} \\ &= 51 \text{ ครั้วเรือน} \end{aligned}$$

แทนค่าจนกว่าจะครบ 10 หมู่บ้าน ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 6 ชื่อหมู่บ้าน จำนวนหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หัวหน้าครัวเรือนหรือ ตัวแทนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1	คุ้มกลาง	526	51
2	คุ้มใต้	364	36
3	คุ้มสังข์	547	53
10	คุ้มสังข์	350	34
11	คุ้มใต้	398	39
12	คุ้มสังข์	395	39
13	คุ้มกลาง	532	52
22	คุ้มกลาง	220	22
23	คุ้มสังข์	124	12
24	คุ้มใต้	237	23
รวม		3,693	361

2.3 กลุ่มที่ใช้วิธีสุ่มจากครัวเรือนประชาชน จำนวน 361 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การสุ่มจากวิธีการจับสลากจากรายชื่อครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน ให้ได้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน โดยการเขียนรายชื่อบ้านเลขที่ลงในกระดาษโดยใช้ 1 แผ่นต่อ 1 ชื่อ บ้านเลขที่ม้วนลงในกล่อง แล้วหยิบมาทีละแผ่น เมื่อจับรายชื่อได้แล้วนำมาเขียนบันทึกไว้แล้วม้วนรายชื่อกลับเข้าไปในกล่องเดิมอีกครั้ง เพื่อให้บ้านเลขที่แต่ละครัวเรือนมีโอกาสถูกจับได้เท่า ๆ กัน ถ้าจับได้รายชื่อเดิมให้จับใหม่จนครบจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้ง 10 หมู่บ้าน คือ จำนวน 361 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยทำการจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อทราบข้อมูลคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลโกสุมพิสัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรี 5 ด้าน คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบโดยใช้มาตราวัดแบบสากลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตัวเลือกกำหนดให้คะแนนกลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ ระดับความคิดเห็นต่อผู้นำมากที่สุดให้ 5 คะแนน ระดับมากให้ 4 คะแนน ระดับปานกลางให้ 3 คะแนน ระดับน้อยให้ 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แบบสอบถามและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขสำนวนและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านความตรงของเนื้อหา ภาษา และสถิติที่ใช้ให้มีความเหมาะสม และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – objective Congruence) หรือค่า (IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539 : 249) โดยกำหนดค่า IOC ดังนี้

สอดคล้อง = +1

ไม่แน่ใจ = 0

ไม่สอดคล้อง = -1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 นายปณิธิ วงศ์มาศ วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา

3.2 นางทิพย์วารี ส่งนอก วุฒิการศึกษา กศ.ม สาขาวิชาภาษาไทย ตำแหน่ง
อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3 นายไสว ประภาศรี วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิจัยและการวัดผลทางการศึกษา (ศึกษานิเทศก์ ค.ศ. 3) กองการศึกษา
เทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

ผลจากการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีข้อคำถามที่ 6, 10 และ 15 ที่ได้ค่า
IOC เท่ากับ 0.66 ส่วนข้อที่เหลือได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ไข จากนั้นนำข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ย IOC ที่ผ่านเกณฑ์ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้าครุเรือหรือตัวแทน
ครุเรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย จำนวน 40 คน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามมาหาอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยค่า (Item Total Correlation)
ได้ค่าระหว่าง .38 ถึง .73 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้
การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach,
1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้จัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์
และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยให้มีผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 คน ต่อ 3 หมู่บ้าน รวมมีผู้ช่วยในการวิจัย 3 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ที่แจ้งจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และลงเก็บข้อมูลตามจำนวนหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้าน ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือก และเก็บแบบสอบถามคืนให้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมคืนมา ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert, 1967 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102)

ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ดีมาก	กำหนดให้	5 คะแนน
ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ดี	กำหนดให้	4 คะแนน
ความคิดเห็นอยู่ในระดับ พอใช้	กำหนดให้	3 คะแนน
ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง	กำหนดให้	2 คะแนน
ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	กำหนดให้	1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วนำมาเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับดีมาก
ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับดี
ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับพอใช้
ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง
ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับ ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัดใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยชนี, 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาความเชื่อมั่น ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล โกล่อมพิสัย อำเภอ โกล่อมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล โกล่อมพิสัย อำเภอ โกล่อมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตัวแปรเพศ ใช้สถิติ t-test (Independent Samples) และตัวแปร ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ใช้สถิติ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบว่า มีความแตกต่างจะใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Difference) (สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์ คำนวนศิศิลป์, 2550 : 146-147)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะใช้การแจกแจงความถี่และพรรณนาความตามเนื้อหา ได้แก่ (Content Analysis)